

Programy wsparcia finansowego

Numer: VI

23.06.2009

Aby wprowadzone w UE inicjatywy i polityki powiązane ze zrównoważonym rozwojem mogły funkcjonować zgodnie z założeniami, konieczna jest popularyzacja rozwiązań i produktów charakteryzujących się jak najmniejszym negatywnym oddziaływaniem na środowisko. Poza akcjami informacyjnymi, uświadamiającymi konsumentów oraz producentów jak istotne są ich wybory w kwestii wybieranych towarów i stosowanych technologii, konieczne jest wprowadzenie zachęt ekonomicznych.

Dla producentów najlepszym bodźcem do rozszerzenia oferty o pozycje zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju jest popyt na nie. Zapotrzebowanie powinno być generowane przez instytucje państwowe, dzięki wprowadzeniu „zielonych zamówień publicznych”, a także przez konsumentów prywatnych. Innowacyjne, ekologiczne rozwiązania i produkty z pewnością będą wybierane częściej, jeżeli nie będą wymagały większych nakładów finansowych niż ich tradycyjne odpowiedniki. Aby do tego doprowadzić, konieczne jest wprowadzenie systemu ulg podatkowych i dotacji, które będą obniżały ostateczny koszt towarów i technologii zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju. W wielu państwach Unii Europejskiej zostały już uruchomione programy zachęt finansowych wspierające efektywność energetyczną w budynkach [[załącznik 1 - EuroACE_incentive_programmes](#) [1]].

Zielone zamówienia publiczne

„Zielone zamówienia publiczne” to instrument mający spowodować wydawanie pieniędzy publicznych na produkty i usługi spełniające, poza ekonomicznymi, określone warunki środowiskowe. Wprowadzenie dodatkowych, koniecznych do spełnienia kryteriów wymusi na przedsiębiorcach, którzy będą chcieli współpracować z instytucjami publicznymi, dostosowanie swojej oferty do wymagań zrównoważonego rozwoju. Tego typu instytucje wydają znaczne kwoty na wyposażenie biur, remonty, pojazdy, wyroby budowlane, usługi budowlane, remontowe, transport, sprząatanie, catering itp. W sumie wydatki instytucji publicznych Unii Europejskiej szacuje się na około 16 % PKB. Jest to znaczna kwota i można przypuszczać, że będzie stanowiła skuteczny bodziec kształtujący ofertę przedsiębiorstw obecnych na rynku.

Ulg podatkowe

Jedną z metod na zwiększenie zainteresowania producentów konsumentów prywatnych inwestycjami w produkty i technologie spełniające zaostrzone wymagania, np. środowiskowe, są zachęty podatkowe. Mogą to być odliczenia od podatku przysługujące osobom lub firmom, które zdecydują się na działania mające korzystny wpływ na środowisko (jak na przykład ocieplenie budynków, powodując zmniejszanie zużycia energii, czy zastosowanie technologii umożliwiającej wykorzystanie odpadów w procesie produkcji), a także przedsiębiorstwom i instytucjom, które opracowują nowatorskie, ekologiczne technologie. Zachętą do kupowania produktów o pożądanym parametrach względem środowiska może być obniżenie dla nich podatku VAT.

Przykład zastosowania powyższej metody można zaobserwować w Belgii, gdzie od 2003 roku działa program ulg podatkowych dla osób prywatnych, które decydują się na przedsięwzięcie działań mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej posiadanych lub wynajmowanych przez nich budynków mieszkalnych, a także na wykorzystanie w nich odnawialnych źródeł energii. Na wsparcie inwestycji, które muszą należeć do jednej z określonych w programie kategorii, tylko w 2003 roku zostało przeznaczonych 37 milionów euro.

Z kolei program ulg podatkowych dla przedsiębiorców, którzy inwestują we wdrażanie innowacyjnych, efektywnych energetycznie technologii, produktów lub odnawialnych źródeł energii, został wprowadzony w 2004 roku w Holandii. Co roku publikowana jest lista preferowanych technologii i jeżeli koszty inwestycyjne poniesione zostały na jedną z nich, pewna część tej kwoty

może być odliczona od podatku dochodowego.

Wspomniane wcześniej obniżenie podatku VAT w celu promowania produktów realizujących założenia zrównoważonego rozwoju jest stosowane od 2000 roku w Szkocji. Dotyczy ono wybranych produktów wspomagających oszczędzanie energii, które zostały poprawnie zainstalowane i spełniają swoją funkcję w budynkach mieszkalnych lub użyteczności publicznej. Wysokość podatku VAT wynosi dla nich 5%, co stanowi najniższą możliwą stawkę dopuszczaną przez przepisy unijne.

Dofinansowania

Kolejną metodą mającą na celu zwiększenie udziału innowacyjnych technologii i wyrobów w rynku jest bezpośrednie dofinansowanie działań z ich udziałem. Działania takie mają miejsce między innymi w Polsce, gdzie funkcjonuje tzw. fundusz termomodernizacyjny. Aby z niego skorzystać, właściciel lub zarządca obiektu musi przeprowadzić inwestycję poprawiającą jego efektywność energetyczną, finansowaną za pomocą kredytu udzielonego przez jeden z banków, mających podpisaną umowę o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Jeżeli inwestycja spełnia określone warunki, BGK przyznaje tzw. *premię termomodernizacyjną*, która stanowi spłatę 20% kredytu zaciągniętego przez inwestora.

Podobnym przykładem wsparcia finansowego, mającego na celu ograniczenie wpływu budynków mieszkalnych na klimat, poprzez popularyzację produktów i rozwiązań efektywnych energetycznie, jest wprowadzony w 2006 roku w Austrii Rządowy Program promocji wysokiej efektywności energetycznej w budynkach. Na jego finansowanie do 2010 roku przeznaczono 1 780 mln euro. Program określa minimalną startową wartość zużycia energii na metr kwadratowy powierzchni, jaką musi charakteryzować się obiekt przystępujący do programu, oraz docelową jaką powinien osiągnąć w wyniku inwestycji.

Zrównoważony rozwój w budownictwie a zachęty finansowe

Wprowadzenie do polskiego budownictwa zasad zrównoważonego rozwoju niewątpliwie będzie wymagało stworzenia systemów pomocy finansowej dla konsumentów i przedsiębiorców, którzy zdecydują się w nim uczestniczyć. Na podstawie powyższych przykładów widać szeroki wachlarz narzędzi, które mogą być zastosowane. Aby osiągnąć jak najlepszy efekt, to znaczy jak największe tempo i jak najszerszy zakres wdrażania innowacyjnych rozwiązań do budownictwa w Polsce, wydaje się pożądane użycie wielu spośród nich. Jednak, aby opracowanie i wprowadzenie w życie tego typu narzędzi było możliwe i przyniosło zamierzony efekt, konieczne jest sformułowanie celów, które mają zostać za ich pomocą osiągnięte, kryteriów służących do ich oceny i wartościowania oraz połączenie ich w spójną strategię działania.

mgr inż. Łukasz Adamus
Instytut Techniki Budowlanej

Załącznik Wielkość
[zal.1_-_EuroACE_incentive_programmes.pdf](#) [2] 948.95 KB

Adres URL źródła: <http://www.zb.itb.pl/informator/programy-wsparcia-finansowego>

Odnosiniki:

[1] http://zb.itb.pl/files/zal.1_-_EuroACE_incentive_programmes.pdf

[2] http://www.zb.itb.pl/files/zb/files/zal.1_-_EuroACE_incentive_programmes.pdf